

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S DĖL NEATIDĖLIOTINŲ ŽEMĖS REFORMOS DARBŲ 1993 METAIS

1993 m. kovo 4 d. Nr. 137
Vilnius

Siekdama užtikrinti, kad 1993 metų pavasarį būtų tinkamai naudojama žemės ūkio paskirties žemė, taip pat reguliuoti žemės reformos procesą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Iš dalies pakeičiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. spalio 12 d. nutarimą Nr. 423 „Dėl žemės reformos žemėtvarkos projektų parengimo ir jų ekonominio pagrindimo kaimo vietovėms metodikos patvirtinimo“ (Žin., 1992, Nr. [1-13](#); Nr. 27-786):

1.1. išdėstyti 2.10 punkto antrąją pastraipą taip:

„Kitiems asmenims, susigražinantiems žemę natūra privačiam ūkiui steigti, žemė suteikiama pakartotinai apsvarsčius rajonų valdybose preliminarinius žemės reformos žemėtvarkos projektus“;

1.2. išbraukti 2.20 punkte žodžius „valstybinės žemės nuomos“.

2. Nustatyti, kad:

2.1. priimami sprendimai dėl nuosavybės teisės į žemę atstatymo:

2.1.1. asmenims, kurių buvusi žemės valda priskirta valstybės išperkamai žemei (įskaitant ir norinčius susigražinti žemę asmenis, kuriems pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. liepos 9 d. nutarime Nr. 525 „Dėl tolesnio žemės reformos ir žemėtvarkos projektavimo darbų vykdymo“ (Žin., 1992, Nr. [26-768](#)) nustatytą pretendentų eiliškumą pageidaujamoje gyvenamojoje vietovėje žemės neužtenka, šių asmenų sutikimu), taip pat asmenims, kurie už turėtą privatineje nuosavybėje žemę prašo kompensacijos. Šiems asmenims kompensuojama Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarime Nr. 344 „Dėl Kompensacijų už valstybės išperkamą žemę ir mišką bei atsiskaitymo su valstybe už perkamą kaimo vietovėje žemę, mišką ir vandens telkinius apskaičiavimo, išmokėjimo ir apskaitos tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 1992, Nr. [23-678](#)) nustatyta tvarka;

2.1.2. asmenims, kurių buvusi žemės valda yra žemėje, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. lapkričio 9 d. nutarime Nr. 849 „Dėl žemės sklypų paėmimo ir suteikimo valstybės reikmėms laikinųjų nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 1992, Nr. [35-1075](#)) nustatyta tvarka paimamoje valstybės ar visuomenės reikmėms, šią žemę išperkant apskaičiuota nominalia indeksuota žemės ūkio paskirties žemės ar miško kaina, iki susiformuos privačios žemės ar miško rinkos kaina;

2.1.3. asmenims, susigražinantiems žemę natūra privačiam ūkiui steigti pagal preliminariniame žemės reformos žemėtvarkos projekte suformuotas žemėnaudas. Iš jų sprendimai dėl nuosavybės teisės į žemę asmenims, gyvenantiems gyvenvietėse (ne savo turėtoje žemėje), priimami nuo 1993 metų spalio mėnesio, o asmenims, grįžtantiems ūkininkauti iš miestų ir kitų rajonų, tik jiems dirbus leistą naudoti žemę 1 metus;

2.1.4. kitiems asmenims, susigražinantiems žemę ar mišką natūra arba ekvivalentine natūra, tik pagal nustatytąją tvarką parengtus, apsvarstytus, suderintus ir rajono valdyboje patvirtintus kompleksinius žemės reformos žemėtvarkos projektus;

2.2. iki bus parengtas kompleksinis žemės reformos žemėtvarkos projektas, žemės ūkio paskirties žemė, nesugražinta arba įstatymų nustatyta tvarka neperduota privatinėn nuosavybėn, suteikiama naudotis rajonų valdybų potvarkiais, apylinkių tarybų sprendimais suteikti žemę asmeniniam ūkiui arba sudarius valstybinės žemės nuomos sutartis. Šiuo tikslu:

2.2.1. rajonų valdybos potvarkiais suteikia iki 2 hektarų žemės sklypus sodybai arba ūkiniams bei gamybiniams pastatams statyti asmenims, steigiantiems privatų ūkį, jeigu šiems asmenims pagal apylinkių agrarinės reformos tarnybų ir žemės reformos žemėtvarkos projektus rengiančių institutų išvadas žemė bus grąžinta natūra;

2.2.2. apylinkių tarybos per 2 savaites nuo šio nutarimo priėmimo dienos patikslina savo sprendimus dėl žemės suteikimo gyventojų asmeniniam ūkiui. Asmeninio ūkio žemės sklypų plotas ir vieta patikslinami Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1990 m. liepos 26 d. nutarimo Nr. I-411 „Dėl kaimo gyventojų sodybinių sklypų išplėtimo“, Lietuvos Respublikos įstatymų ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų nustatyta tvarka.

Vienai šeimai priklausančiame privačios namų valdos žemės sklype ir asmeniniam ūkiui ar tarnybinei žemės daliai suteikiamame žemės sklype bendras žemės ūkio naudmenų plotas neturi būti didesnis kaip 2–3 hektarai;

2.2.3. apylinkių agrarinės reformos tarnybos ir jų pasitelkti asmenys išmatuoja ir pažymi naujus asmeniniam ūkiui skirtus žemės sklypus arba patikslina anksčiau suteiktų asmeniniam ūkiui žemės sklypų ribas vietovėje. Pasitelkti asmenys matavimo, sklypų ribų žymėjimo ir jų planų sudarymo darbus atlieka šiuos žemės sklypus naudojančių asmenų lėšomis Žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka;

2.2.4. apylinkių agrarinės reformos tarnybos per dvi savaites nuo šio nutarimo priėmimo dienos išnagrinėja asmenų, pasirengusių ūkininkauti nuo 1993 metų pavasario, prašymus atstatyti nuosavybės teisę į žemę, taip pat kitų fizinių ar juridinių asmenų prašymus išnuomoti žemės ūkio paskirties žemę, priima išvadas dėl šių prašymų tenkinimo ir parengia valstybinės žemės nuomos sutarčių projektus.

Kartu su žeme išnuomojami ir miškai, kai jie yra įsiterpę į nuomojamą žemės sklypą ar sudaro su juo vientisą žemės plotą, jeigu šie miškai numatomi grąžinti pretendentui arba parduoti.

Žemės ūkio paskirties žemė išnuomojama tokia eiliškumo tvarka:

2.2.4.1. kaime gyvenantiems asmenims, steigiantiems privatų ūkį, kuriems numatoma atstatyti nuosavybės teisę į turėtą žemę šioje vietovėje;

2.2.4.2. žemės ūkio bendrovėms ir kitoms žemės ūkio įmonėms;

2.2.4.3. kitiems asmenims, steigiantiems privatų ūkį, atsižvelgiant į galimybę jiems įsigyti žemės pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. liepos 9 d. nutarimo Nr. 525 2.2 punkte nustatytą eiliškumą;

2.2.4.4. kitiems fiziniams ir juridiniams asmenims;

2.2.5. žemės reformos žemėtvarkos projektus rengiantys institutai:

2.2.5.1. kartografuoja asmeniniam ūkiui skirtos žemės plotų ribas;

2.2.5.2. patikslina valstybės išperkamus ir grąžinamus žemės plotus prie žemės ūkio įmonių gamybinių pastatų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. liepos 9 d. nutarimo Nr. 525 1.6.2 punkte nustatyta tvarka;

2.2.5.3. kartu su pretendентаis nustato ir pažymi planuose jiems sugrąžinamus ar išnuomojamus žemės sklypus;

2.2.5.4. parengia žemės kadastro duomenis, kurių reikia valstybinės žemės nuomos sutartims sudaryti;

2.2.6. apylinkių agrarinės reformos tarnybų vadovai su asmenimis, 1993 metų pavasarį pageidaujančiais steigti privatų ūkį, ir žemės ūkio įmonėmis, norinčiomis išsinuomoti žemės, iki 1993 m. kovo 31 d. sudaro valstybinės žemės nuomos sutartis.

Valstybinės žemės nuomos sutartyse, sudaromose su žemės ūkio bendrovėmis ir kitais asmenimis, turi būti įrašyta sąlyga nutraukti žemės nuomos sutartį, pagal kurią nuomojamas žemės plotas, kuris bus grąžintas nuosavybėn natūra asmenims, steigiantiems privatų ūkį, apylinkės agrarinės reformos tarnybos išvadoje dėl šių asmenų prašymų tenkinimo nurodytu žemės suteikimo naudotis laiku – nuo 1993 metų spalio 15 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. liepos 9 d. nutarimo Nr. 525 2.5 punkte nustatyta tvarka;

2.2.7. apylinkių agrarinės reformos tarnybos ir žemės reformos žemėtvarkos projektus rengiantys institutai išnuomotus žemės sklypus pažymi vietovėje laikiniais riboženkliais ir pateikia reikiamą žemės kadastro medžiagą rajonų žemėtvarkos tarnyboms;

2.3. asmenys, įsigiję žemės privatinę nuosavybę, gali ją išnuomoti, parduoti ar kitaip perleisti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. lapkričio 16 d. nutarime Nr. 856 „Dėl privačios žemės (miško) sklypų perleidimo, įkeitimo ir nuomos tvarkos bei sąlygų“ (Žin., 1992, Nr. [35-1079](#)) nustatyta tvarka.

3. Pavesti Žemės ūkio ministerijai ir rajonų valdyboms iki 1993 m. balandžio 10 d. patikrinti, ar pagrįsti apylinkių tarybų sprendimai dėl žemės suteikimo gyventojų asmeniniam ūkiui ir apylinkių agrarinės reformos tarnybų išvados dėl prašymų įsigyti žemę privačiam ūkiui steigti tenkinimo asmenims, nuolat negyvenantiems kaimo vietovėje, ir imtis priemonių nustatytiems pažeidimams šalinti.

4. Žemės ūkio ministerija turi iki 1993 m. birželio 1 d. sudaryti žemės reformos darbų stadijų vykdymo grafikus ir nustatyti kompleksinių žemės reformos žemėtvarkos projektų parengimo bei patvirtinimo terminus. Sudarant grafikus, kompleksiniai žemės reformos žemėtvarkos projektai parengiami visų pirma buvusiems sėklininkystės, veislininkystės, mokomiejiems ir eksperimentiniams ūkiams. Nurodytųjų projektų patvirtinimo terminai suskirstomi metais.

MINISTRAS PIRMININKAS

BRONISLOVAS LUBYS

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

RIMANTAS KARAZIJA